

การศึกษการใช้โปรแกรมการจัดการกับความโกรธและพฤติกรรมก้าวร้าวในผู้ป่วยจิตเภท
โรงพยาบาลจิตเวชนครสวรรค์ราชนครินทร์

นางสาวบุษยา ศรีวรรณ

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF USING ANGER AND AGGRESSIVE BEHAVIORS MANAGEMENT
PROGRAM IN SCHIZOPHRENIC PATIENTS, NAKHONSAWANRAJANAGARINDRA
PSYCHIATRIC HOSPITAL

Miss Bussaya Sriwan

An Independence Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the degree of Master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing

Faculty of nursing

Chulalongkorn University

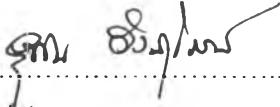
Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

I 24758 188

หัวข้อโครงการศึกษาอิสระ การศึกษาการใช้โปรแกรมการจัดการกับความโกรธและ
พฤติกรรมก้าวร้าวในผู้ป่วยจิตเภท โรงพยาบาลจิตเวช -
นครสวรรค์ราชนครินทร์
โดย นางสาวบุษยา ศรีวรรณ
สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระ รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับโครงการศึกษาอิสระ
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอกหญิง ดร. บุพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจิตรา เหลืองอมรเลิศ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย)

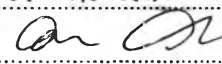

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(นางเพชร คันธสายบัว)

นางสาวบุษยา ศรีวรรณ : การศึกษาการใช้โปรแกรมการจัดการกับความโกรธและ
พฤติกรรมก้าวร้าวในผู้ป่วยจิตเภท โรงพยาบาลจิตเวชนครสวรรค์ราชชนกรินทร์. (A
STUDY OF USING ANGER AND AGGRESSIVE BEHAVIORS MANAGEMENT
PROGRAM IN SCHIZOPHRENIC PATIENTS,
NAKHONSAWANRAJANAGARINDRA PSYCHIATRIC HOSPITAL) อ.ที่ปรึกษา:
รศ.ดร. อรพรรณ ลือบุญวัชชัย, 121 หน้า.

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการแสดง ความโกรธ และพฤติกรรม
ก้าวร้าวในผู้ป่วยจิตเภท ก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการจัดการกับความโกรธและพฤติกรรม
ก้าวร้าว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้ป่วยจิตเภทมีประวัติพฤติกรรมก้าวร้าว เข้ารับการรักษา
แผนกผู้ป่วยใน จำนวน 20 ราย คัดเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ เครื่องมือที่ใช้ใน
การศึกษาคือ โปรแกรมการจัดการกับความโกรธและพฤติกรรมก้าวร้าว ซึ่งพัฒนามาจากการศึกษา
ของ หทัยรัตน์ ดิษฐอึ้ง (2550) และสุธัญญา ทูทน (2551) ซึ่งใช้แนวคิดการจัดการกับความโกรธ
ของ Novaco (1975) และกลยุทธ์การป้องกันการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวตามแนวคิดของ Hamolia
(2005) แบบประเมินพฤติกรรมก้าวร้าว และแบบวัดการแสดง ความโกรธ โดยตรงความตรงเชิง
เนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน แบบประเมินพฤติกรรมก้าวร้าวมีค่าความเที่ยง โดยสูตรครุเดอร์ ริ
ชาร์ดสัน (KR-20) เท่ากับ .83 และแบบวัดการแสดง ความโกรธ มีค่าความเที่ยง สัมประสิทธิ์อัลฟา
ของครอนบาค เท่ากับ .87 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน และสถิติทดสอบที (Dependent t-test)

ผลการศึกษาที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

การแสดง ความโกรธและพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้ป่วยจิตเภท หลังได้รับโปรแกรมการ
จัดการกับความโกรธและพฤติกรรมก้าวร้าว น้อยกว่าก่อนได้รับ โปรแกรมการจัดการกับความ
โกรธและพฤติกรรมก้าวร้าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

สาขาวิชา.....การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช..... ลายมือชื่อนิสิต.....บุษยา ศรีวรรณ.....
ปีการศึกษา.....2552..... ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษา.....

5177813136 : MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEYWORD: ANGER AND AGGRESSIVE BEHAVIORS MANAGEMENT PROGRAM / SCHIZOPHRENIC PATIENTS

BUSSAYA SRIWAN : A STUDY OF USING ANGER AND AGGRESSIVE BEHAVIORS MANAGEMENT PROGRAM IN SCHIZOPHRENIC PATIENTS, NAKHONSAWANRAJANAGARINDRA PSYCHIATRIC HOSPITAL.

ADVISOR : ASSOC. PROF. ORAPHUN LUEBOONTHAVATCHAI. Ph.D., 121 pp.

The purposes of this study were to compare anger and aggressive behavior in schizophrenic patients before and after using anger and aggressive behaviors management program. Sample of this study were 20 schizophrenic patients who had a history of aggressive behavior from in-patient unit, who met the inclusion criteria were recruited. The instrument used in this study was anger and aggressive behaviors management program which was developed by Hathairath dit-ung (2550) and Sutanya tuton (2551) based on concept of anger management of Novaco (1975) and concept of aggressive management of Hamolia (2005). Collecting the data by anger scale and aggressive behavior scale. Which were tested for content validity by 3 experts and tested for reliability. Kuder Richards (KR-20) on coefficient reliability of aggressive behavior scale was .83 and Cronbach Alpha coefficient reliability of anger scale was .87. The study data were analyzed using mean, standard deviation and paired t-test.

Major findings were as follows :

Anger and aggressive behavior in schizophrenic patients after using anger and aggressive behaviors management program were lower than that before using anger and aggressive behaviors management program, at p .05 level.

Field of Study :Mental Health and Psychiatric Nursing...

Student's Signature : BUSSAYA

Academic Year :2009.....

Advisor's Signature : Oraphun Lueboonthavatchai

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาอิสระฉบับนี้เป็นประสบการณ์การศึกษาที่สำคัญยิ่ง ซึ่งสำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้และกำลังใจจากศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ซึ่งให้การสนับสนุนชี้แนะแนวทางแก้ไขด้วยความเมตตาเอาใจใส่อย่างยิ่ง ตลอดจนเป็นกำลังใจให้ผู้ศึกษาเกิดความมุ่งมั่นจนทำการศึกษาสำเร็จ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความเอื้ออาทรที่อาจารย์มีให้และขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุจิตรา เหลืองอมรเลิศ ประธานสอบโครงการศึกษาอิสระและอาจารย์เพชร คันธสายบัว กรรมการสอบโครงการศึกษาที่กรุณาให้คำชี้แนะและให้ข้อเสนอแนะให้โครงการศึกษาอิสระสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษาและกำลังใจในการศึกษาเสมอมา

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาครั้งนี้ ขอขอบพระคุณเจ้าของเครื่องมือทุกชุดที่ผู้ศึกษาได้นำมาใช้จนทำให้โครงการศึกษาอิสระครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณกรมสุขภาพจิตที่สนับสนุนทุนในการศึกษาจนจบหลักสูตร ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลจิตเวชนครสวรรค์ราชนครินทร์ และบุคลากรทุกท่านในงานบริการผู้ป่วยใน กลุ่มการพยาบาล ที่ได้ให้ความร่วมมือ ช่วยประสานงาน ให้กำลังใจและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ศึกษาในทุกๆเรื่อง

ขอกราบขอบพระคุณบิดาและมารดา ที่ให้ชีวิตและสติปัญญาเพื่อการศึกษา และขอบคุณพรเพ็ญ สุขสำราญและครอบครัวสวรรค์ บุคคลอันเป็นที่รักที่คอยเป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนผู้ศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนเป็นผู้ช่วยในการศึกษาให้การศึกษานี้วัตถุประสงค์และสำเร็จไปได้ด้วยดี

ท้ายสุดนี้คุณค่าแห่งความดีงามและประโยชน์ที่มีในโครงการศึกษาอิสระ ผู้ศึกษาขอมอบให้เป็นพลังอันยิ่งใหญ่แก่ทุกท่านที่กล่าวมา รวมทั้งผู้ช่วยจิตเภททุกท่าน ขอให้มีความสุขภาพแข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
แนวเหตุผลและสมมติฐานการศึกษา.....	5
ขอบเขตการศึกษา.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	54
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	54
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	55
วิธีการดำเนินการศึกษา.....	63
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	81
รายการอ้างอิง.....	93
ภาคผนวก.....	99
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	100
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการศึกษา.....	102
ภาคผนวก ค แบบฟอร์มพิกัดภัยพิบัติ และตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	105
ประวัติผู้เขียนโครงการศึกษาอิสระ.....	121

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตารางแสดงการกำหนดเป้าหมายการพยาบาลผู้ป่วยจิตเวชที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว.....	31
2	แผนการให้ความรู้ผู้ป่วยที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว.....	41
3	การดำเนินกิจกรรมโปรแกรมการจัดการกับความโกรธและพฤติกรรมก้าวร้าว....	65
4	จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยจิตเภทกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ เพศ ระดับการศึกษาและประวัติการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล.....	75
5	คะแนนการแสดงความโกรธ และพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้ป่วยจิตเภทก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการจัดการกับความโกรธและพฤติกรรมก้าวร้าว.....	76
6	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยการแสดงความโกรธของผู้ป่วยจิตเภทกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการจัดการกับความโกรธและพฤติกรรมก้าวร้าว....	77
7	คะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้ป่วยจิตเภทกลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็นรายด้าน ก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการจัดการกับความโกรธและพฤติกรรมก้าวร้าว....	78
8	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมก้าวร้าวโดยรวมและรายด้านของผู้ป่วยจิตเภทกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการจัดการกับความโกรธและพฤติกรรมก้าวร้าว.....	80